

**PROIECT DE CANDIDATURĂ
PENTRU POZIȚIA DE MEMBRU ÎN CONSILIUL
SUPERIOR AL MAGISTRATURII, DESEMENAT DE
JUDECĂTORII DE LA JUDECĂTORII**

Claudiu Drăgușin

Judecătoria Sectorului 4 București

2022

CÂTEVA CUVINTE DESPRE MINE:

Numele meu este Drăgușin Claudiu Marian și sunt absolvent al Institutului Național al Magistraturii în promoția 2009 – 2011.

Din anul 2013 am devenit judecător definitiv la Judecătoria Sectorului 4 București.

Începând din anul 2018 sunt membru al colegiului de conducere al instanței, iar din anul 2019 sunt președinte al secției civile a acestei instanțe.

În toată această perioadă am fost implicat în problemele Judecătoriai Sectorului 4 București, având o atitudine proactivă pentru rezolvarea lor, prin orientarea nu doar către interior, în raport cu colegii mei, ci inclusiv prin dialog constant cu entități conexe actului de justiție (Ministerul Justiției, corpul executorilor judecătorești din București etc.).

De asemenea, am fost implicat activ în activități care au avut ca obiect impunerea și accelerarea procesului de digitalizare, atât în raport cu beneficiarii actului de justiție, cât mai ales în raport cu ideea de reducere / eliminare a activităților administrative repetitive, întâlnite în activitatea judecătorilor și a grefierilor.

În fine, am fost întotdeauna preocupat să mențin un dialog constant cu colegii din instanță, dar și cu colegii din alte instanțe, pentru soluționarea diferitelor probleme care au apărut în practică.

În cadrul succint al celor arătate, îmi exprim convingerea că experiența pe care am dobândit-o poate fi de folos pentru soluționarea problemelor recurente atașate sistemului de justiție, cu scopul final al creării unui sistem de justiție independent și responsabil.

PARTE INTRODUCȚIVĂ:

Potrivit art. 1 alin. (3) din Constituția României, republicată, *România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*

Potrivit art. 1 alin. (4) din Constituția României, republicată, *Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.*

Din perspectiva unui stat de drept, democratic, justiția trebuie să se plaseze într-o stare de echilibru cu celelalte puteri ale statului, ceea ce presupune atât colaborare pentru îndeplinirea scopurilor indicate la art.1 alin. (3) din Constituție, dar și separare, care se definește, în esență, prin atributul independenței funcționale și instituționale.

În acest ultim sens, potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României, republicată, *Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.*

Prin urmare, cea mai importantă atribuție a Consiliului Superior al Magistraturii, și prin extensie, a membrilor care compun acest organism colegial, o constituie asigurarea unei justiții independente și responsabile față de societate.

Trebuie arătat că experiența din ultimii ani din Consiliul Superior al Magistraturii a evidențiat nevoia acută de deschidere la dialog, atât în interiorul Consiliului, cât și către exteriorul său.

Imposibilitatea dialogului și starea confrunțională perpetuă au generat blocaje de natură să afecteze imaginea și funcționalitatea Consiliului, dar și a sistemului în sine. Comunicarea către exterior, de multe ori pe mai multe voci, a afectat imaginea instituției în ansamblu.

Consecința profund negativă a acestei stări partizane, de confruntare, a fost aceea că ea s-a transmis și în interiorul profesiei.

Din această perspectivă, principalele direcții ale noului Consiliu ar trebui să fie date în primul rând prin deschidere la dialog și prin deschidere la critici oneste, în scopul re consolidării unității profesiei și al refacerii imaginii instituției.

În cadrul general descris anterior, voi avea în vedere atingerea, în principal, a obiectivelor care vor fi expuse în continuare, pentru asigurarea unei independențe a justiției, reale și responsabile față de societate, în contextele instituțional și juridic ale dreptului comunitar și ale drepturilor omului, definite de organismele relevante ale Uniunii Europene și ale Consiliul Europei.

Nu există nicio altă opțiune la parcursul european al justiției române.

De asemenea, ar mai trebui precizat că demersul meu de identificare a principalelor direcții de acțiune este unul de etapă, care a luat în considerare nevoile existente la momentul întocmirii proiectului.

În viitor, este previzibil că o parte dintre aceste nevoi se pot schimba sau pot surveni altele noi.

În aceste cazuri, consider că identificarea noilor direcții de acțiune trebuie făcută prin legătură și colaborare constante cu corpul magistraților, pe care mi le propun pe toată durata mandatului.

OBIECTIVE PRINCIPALE:

A. Amplificarea componentei diplomatice a Consiliului Superior al Magistraturii

Consiliul Superior al Magistraturii reprezintă garantul independenței justiției și, în această calitate, trebuie să poarte un dialog constant, atât în interiorul societății românești, dar mai ales în mod direct cu entitățile corespunzătoare din organismele internaționale în cadrul cărora funcționează justiția română.

Dialogul trebuie purtat direct de la cel mai înalt nivel, nu prin intermediul departamentelor Consiliului.

Cred că această componentă este deosebit de importantă pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă încă justiția română, la mai bine de 14 ani de la aderarea la Uniunea Europeană, evidențiate în Rapoartele MCV întocmite de Comisia Uniunii Europene.

Soluționarea problemelor controversate ale sistemului de justiție trebuie soluționate prin colaborare instituțională loială, în special în relația cu Comisia Europeană și cu Comisia de la Veneția.

De asemenea, dialogul trebuie să se poarte și în interiorul societății românești, cu celelalte instituții și autorități cu competențe în domeniul justiției.

Experimente legislative, fără participarea sistemului de justiție la dialog în mod real, nu trebuie să mai aibă loc.

În fine, dialogul trebuie purtat mai ales în interiorul profesiei, pe de o parte cu asociațiile profesionale legal constituite, iar pe de altă parte, direct cu judecătorii. Simplificarea legislativă a procedurii de revocare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii poate contribui la păstrarea legăturii dintre membrii Consiliului și colegii judecători.

B. Asigurarea unei magistraturi independente și responsabile – Inspekția Judiciară și procedura disciplinară

Rolul Inspekției Judiciare este extrem de important în arhitectura sistemului de justiție.

Inspekția Judiciară trebuie să fie o instituție independentă operațional, care să favorizeze caracterul responsabil al actului de justiție.

Regulamentul privind procedurile de lucru ale Inspekției Judiciare trebuie să asigure cele mai înalte garanții de independență, deopotrivă pentru inspecții și magistrați

Este imperios necesar să fie asigurat caracterul unitar al jurisprudenței Inspekției Judiciare și transparența acesteia, astfel încât magistrații să cunoască practica și să își poată regla comportamentul, inclusiv în materia incompatibilităților și interdicțiilor. Trebuie instituit un mecanism care să împiedice tratamentul diferit al spețelor similare.

Intervenția Inspekției Judiciare nu poate sancționa sub nicio formă soluția argumentată a magistratului, nici aplicarea argumentată a legislației europene sau a drepturilor omului și nu poate inhiba manifestările firești ale drepturilor magistratului, inclusiv în domeniul libertății de exprimare.

Ar trebui regândit mecanismul recrutării inspecțiilor judiciare, pentru a asigura cele mai înalte standarde de selecție, implicarea Plenului Consiliului și a Institutului Național al Magistraturii în procedura de selecție putând reprezenta o soluție viabilă.

Mecanismul revocării Inspectorului-șef trebuie să permită Consiliului Superior al Magistraturii un control real asupra calității managementului. Este discutabil dacă auditul extern prevăzut de legislația în vigoare, efectuat de persoane exterioare sistemului de justiție, poate asigura o analiză eficientă a calității managementului, în condițiile în care o evaluare reală implică o perspectivă tehnică și profesională, specifice persoanelor care cunosc în detaliu modul de funcționare a sistemului de justiție.

C. Asigurarea independenței judecătorului printr-un volum de activitate rezonabil

Una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă în prezent instanțele o constituie volumul crescut de activitate, fie din cauza numărului crescut de dosare, fie din cauza lipsei judecătorilor, fie din cauza lipsei personalului auxiliar.

Întrucât realitatea a demonstrat, indiferent de voința celor implicați, că suplimentarea sau chiar ocuparea schemelor de personal se poate dovedi dificilă, în condițiile în care acest lucru depinde în mare măsură de alte instituții (în special de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor), consider că atenția trebuie îndreptată în principal asupra activităților concrete care sunt derulate în sistemul de justiție, pentru îmbunătățirea fluxului acestora.

Există mai multe paliere de acțiune unde Consiliul Superior al Magistraturii poate interveni.

C.1. În materia digitalizării

Accelerarea digitalizării reprezintă o nevoie presantă a sistemului de justiție, a cărei urgență fost demonstrată de perioada pentru care a fost instituită starea de alertă.

Dincolo de ușurarea procesului de interacțiune cu părțile și, prin aceasta, facilitarea accesului la justiție, în interiorul sistemului, digitalizarea se traduce în special prin reducerea sarcinilor repetitive pe care le îndeplinesc judecătorii și grefierii în activitatea lor curentă, ceea ce, în final, înseamnă o reducere substanțială a timpilor de lucru.

Scăderea timpilor de lucru din activitățile care pot fi automatizate înseamnă mai mult timp liber pentru activitățile care contează în mod real, respectiv studiul dosarului și documentare, și contribuie substanțial la ridicarea presiunii existente asupra sistemului, generată de volumul crescut de muncă.

Consiliul Superior al Magistraturii are competențe funcționale și profesionale în legătură cu gestionarea programului informatic Ecris, astfel că se poate manifesta direct în această zonă. De

asemenea, infrastructura instanțelor permite utilizarea noilor soluții informatice, instanțele fiind dotate cu calculatoare noi sau, în cel mai rău caz, cu calculatoare care nu sunt uzate moral sau fizic.

Trebuie remarcată situația de fapt actuală, caracterizată de existența unui număr mare de aplicații informatice.

Aceste aplicații sunt extrem de folositoare, însă din cauza faptului că au fost dezvoltate local, iar nu printr-o inițiativă centralizată a Ministerului Justiției în acest domeniu, ele nu sunt folosite la nivelul tuturor instanțelor și, prin urmare, nu pot fi utilizate de toți judecătorii.

Spre exemplu, există în prezent 4 versiuni ale dosarului electronic, folosite pe teritoriul țării, oferind funcționalități diferite (inclusiv în materia citării / comunicării) și interfețe diferite (experiențe de utilizare diferite).

În acest context, părțile sau magistrații din anumite părți ale țării sunt lipsiți de beneficiile / avantajele aferente tuturor soluțiilor informatice existente.

De asemenea, dosarul electronic este disponibil în principiu în materie civilă, părțile și magistrații fiind privați de posibilitatea de a avea acces electronic la dosar în materie penală.

În acest cadru, cel puțin până la apariția noului concept ECRIS V, care ar trebui să rezolve unitar problema digitalizării și să înglobeze soluțiile existente astăzi, îmi propun să acționez în următoarele direcții:

- **definirea cadrului legal și a atribuțiilor departamentului IT al Consiliului Superior al Magistraturii**, în sensul creșterii importanței acestuia, astfel încât să poată gestiona, în colaborare cu specialiștii IT din instanțe, crearea, implementarea generală și gestionarea soluțiilor IT existente;

- **definirea rolului specialiștilor IT din instanțe**, prin raportare la conducerea instanței, în contextul dublei subordonării existente astăzi (angajați ai Ministerului Justiției, dar care își desfășoară activitatea și asigură suport în instanțe);

- **implementarea generalizată a soluției de lucru la distanță prin VPN (virtual private network)** – sistemul există deja și este folosit de o parte din instanțe, fiind implementat printr-o procedură creată de Ministerul Justiției, dar care nu este acceptată la toate instanțele; această soluție permite accesarea de acasă a calculatorului de serviciu, inclusiv a aplicațiilor existente pe acesta: Ecris, ReJust, TDS, EDC etc.;

- **implementarea în sălile de judecată a sistemului „voice to text”, de transcriere automată a discuțiilor din timpul ședinței**, această soluție există deja, este compatibilă cu sistemul de înregistrare existent în sălile de judecată și la unele instanțe se află deja în analiză pentru implementare;

- **generalizarea soluției de redactare a părților introductive ale hotărârilor, incluzând istoricul dosarului (până la „Analizând”)**, de către grefieri, corelativ cu punerea la dispoziția acestora a mijloacelor informatice de conversie facilă în word a documentelor deja scanate în format pdf, pentru a facilita procesul de preluare a textelor și de îmbinare a textelor relevante;

- **selectarea soluțiilor informatice existente la nivelul diferitelor instanțe și generalizarea celor care conduc la diminuarea sarcinilor repetitive** (ReJust, EDC, aplicațiile specifice corespondenței compartimentelor cu diferite instituții etc.);

- **introducerea în programele de formare continuă ale Institutului Național al Magistraturii (pentru judecători) și ale Școlii Naționale pentru Grefieri (pentru grefieri)**, a unor module pentru a asigura cadrul necesar învățării utilizării noilor instrumente informatice la capacitatea maximă a acestora;

- **continuarea proceselor existente în prezent, de actualizare și îmbunătățire a soluțiilor informatice de gestiune statistică (Statis)**, astfel încât acesta să reflecte cât mai util munca reală depusă de judecător; această componentă este extrem de utilă întrucât volumul de activitate pe secții

/ completuri, stabilite potrivit aplicației Stasis, se află de obicei la baza deciziilor luate de conducerea instanțelor pentru repartizarea judecătorilor pe secții / completuri;

- **analizarea și actualizarea Regulamentului de Organizare Interioară a Instanțelor**, în special pentru a elimina, pe cât posibil, activitățile nenesare, redundante, care impun o sarcină administrativă exagerată atât asupra judecătorilor, cât mai ales asupra personalului administrativ al instanțelor; tot aici se pot identifica activități de evidență / arhivare care nu își mai găsesc justificarea sau care pot fi simplificate (cu referire specială la registrele / rapoartele necesar a fi ținute de instanță, atât pentru propria activitate, cât și pentru corespondența cu alte autorități);

Toate măsurile expuse anterior stau în puterea Consiliului Superior al Magistraturii, fiind necesare doar viziunea și voința. De asemenea, și din punct de vedere al infrastructurii, instanțele sunt pregătite în general pentru activitățile de digitalizare descrise mai sus, în urma achizițiilor materiale din ultimii ani, făcute de către Ministerul Justiției, rămânând în instanțe relativ puține unități informatice (calculatoare, imprimante, scannere etc.) uzate fizic sau moral.

În consecință, consider că principala direcție de acțiune pentru îmbunătățirea reală a condițiilor de lucru o constituie accelerarea procesului de digitalizare, în sensul descris anterior. Cu titlu de exemplu, se poate imagina economia de timp în cazul în care serviciul de transcriere a conversațiilor din ședință s-ar face automat, atât la nivelul timpilor petrecuți în ședința de judecată (audierile de martori urmând a fi mult mai rapide, în special în materie penală sau în alte materii unde se audiază de obicei – minori și familie, refugiați etc.), cât și la nivelul timpilor de după ședința de judecată, judecătorul putând avea încheierea de ședință redactată în termen util.

Diminuarea reală a timpilor de lucru, atât la nivelul judecătorilor, cât și la nivelul grefierilor, ar conduce la îmbunătățirea condițiilor de lucru și la scăderea presiunii existente astăzi, generată de lipsa resursei umane și de volumul mare de dosare. De asemenea, ar pune la dispoziția managerilor de instanțe un instrument util pentru eficientizarea resursei umane.

C.2. În materia organizării instanțelor

În materia organizării instanțelor, o critică recurentă se referă la dezechilibre legate de volumul de activitate între completuri / secții similare.

Echilibrarea volumului de activitate poate fi abordată prin mai multe măsuri, care pot fi realizate de la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, fără concursul altor autorități / instituții:

- **analiza și reformarea modului de cuantificare a activității judecătorului**, sistemul actual al punctajelor pe dosar în funcție de obiectul acestuia dovedindu-și limitele; se pot analiza și alte formule existente în alte sisteme de drept, cum ar fi, spre exemplu, unitatea de timp medie necesară soluționării unei activități / dosar; în cel mai rău caz, ar trebui reformat sistemul existent astăzi, pentru actualizarea punctajelor pe obiecte și pentru corectarea ineficienței aplicației Ecris în a contabiliza toate activitățile relevante unui dosar, de natură să conducă la stabilirea dificultății reale a sa și, prin extensie, la încărcătura reală a unui complet de judecată;

- **crearea de către departamentul IT al Consiliului Superior al Magistraturii, a unui material simplu de parcurs și accesibil, referitor la modul de configurare a completurilor de judecată, precum și a modalității de repartizare a dosarelor**; acest material este extrem de util conducătorilor de instanță, eliminând situațiile existente astăzi, care generează dezechilibre la repartizarea dosarelor între completuri similare; în prezent, folosirea aplicației Ecris din interfața de administrator este greu de realizat pentru mulți conducători de instanțe, din cauza caracterului profund tehnic al interfeței de administrare a aplicației Ecris, astfel că acest atribut esențial al organelor de

conducere este lăsat în sarcina unui specialist IT sau a unui grefier, aceștia din urmă neavând nicio răspundere în activitatea de organizare a instanței;

- **crearea unei aplicații informatice de către departamentul IT al Consiliului Superior al Magistraturii** care să permită gestionarea facilă (inclusiv identificarea) și aducerea la cunoștința judecătorilor, a documentelor adoptate de organele de conducere ale instanței;

- **echilibrarea schemelor de personal**, printr-o politică a resurselor umane transparentă, care să aibă în centru atât nevoile persoanei (în special de a-și desfășura activitatea în localitățile dorite), cât și ale instanței; în acest sens, ar trebui identificată categoria instanțelor cu un volum de activitate atât de ridicat încât să pună în pericol calitatea actului de justiție, și generarea unei politici de resurse umane specific pentru acestea;

- **organizarea examenelor de recrutare, în special pentru accesul în magistratură în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004**, pentru acoperirea nevoilor instanțelor mai puțin atractive, cu deficit de personal și volum mare de activitate;

- **susținerea ideii activității de lucru a judecătorului în cadrul programului flexibil**, cu excepția activităților obligatorii la care este cerută expres prezența judecătorului; activitatea judecătorului este una intelectuală, de creație juridică, astfel încât prezența acestuia fizică la instanță nu este necesară, cu excepția activităților obligatorii; perioada stării de alertă a arătat că lucrul la distanță este perfect posibil și preferabil, câștigându-se timpul necesar deplasării la și de la instanță; acest instrument trebuie corelat cu măsuri de asigurare, în condiții de securitate informatică, a accesului „remote” (de la distanță) la calculatorul de la instanță, prin intermediul soluției VPN pusă la dispoziție de Ministerul Justiției, astfel încât judecătorul să aibă la dispoziție toate condițiile pentru a lucra de la distanță;

De asemenea, chiar dacă acestea nu se află în competența directă a Consiliului Superior al Magistraturii, trebuie explorate și alte măsuri de natură să conducă la îmbunătățirea condițiilor de lucru, prin diminuarea volumului de activitate, în special prin dialog constant cu Ministerul Justiției:

- **mărirea schemelor de judecători**, în special pentru instanțele unde există o nevoie reală;
- **mărirea schemelor de grefieri**, pentru atingerea unui obiectiv ideal de 1 judecător la 2 grefieri;

- **continuarea și generalizarea proiectului asistentului judiciar**; programul asistentului judiciar urmează să ajungă la finalul perioadei de test, urmând a fi făcută o evaluare a eficienței acestuia. Instituția asistentului judiciar este recunoscută la instanțele din Europa și se regăsește, într-o formă diferită, și la instanța supremă, sub denumirea de magistrat asistent; chiar dacă nu se va reuși o implementare generalizată la nivelul întregului sistem de justiție, este deosebit de important ca acest demers să nu se oprească, ci să fie impus, măcar parțial, eventual începând cu instanțe cu un volum ridicat de activitate; dificultatea continuării programului este legată, în principal, de problema resurselor financiare, în prezent proiectul fiind finanțat cu fonduri nerambursabile; în ipoteza deciziei continuării programului este necesar să se obțină colaborarea Ministerului Justiției pentru furnizarea fondurilor necesare plății acestei noi categorii de resurse umane din justiție;

- **reformarea instituției posturilor disponibile din fondul de rezervă la dispoziția Consiliului Superior al Magistraturii**, prin mărirea acestui fond și prin posibilitatea de a fi folosit, în situații excepționale, și în alte situații decât cele descrise la art. 134 ind. 1 din Legea nr. 304/2004;

- **promovarea dialogului cu Executivul pentru găsirea unor spații adecvate pentru anumite instanțe care își desfășoară activitatea în spații efectiv improprii**, incluzând aici și problemele legate de spațiile de arhivă;

- **avansarea discuțiilor cu Ministerul Justiției pentru acceptarea arhivării pe suport electronic**; acest obiectiv nu se află total în controlul Consiliului Superior al Magistraturii și, din acest motiv, este posibil să nu poată fi realizat pe termen scurt; în orice caz, discuția trebuie purtată,

iar anumiți pași pot fi făcuți; spre exemplu, se poate conveni arhivarea pe suport electronic a unor cereri de importanță redusă, cum ar fi, spre exemplu, cererile de încuviințare a executării silite, care reprezintă un procent extrem de ridicat din numărul total de dosare la nivelul judecătorilor;

D. Promovarea unor măsuri de corectare a actualului cadru legal privind cariera magistratului

În ultimii ani, în materia carierei magistratului au avut loc schimbări legislative negative.

Acest lucru a fost reliefat în Rapoartele MCV întocmite de Comisia Europeană, solicitându-se remedierea lor de către legislativ.

În acest cadru, reținând necesitatea modificării mai multor dispoziții legale privind cariera magistratului, voi susține revizuirea acestora, dintre care menționez, cu titlu de exemplu, următoarele:

D.1. În privința condițiilor de promovare

Se pot identifica aici, în primul rând, măsurile privind condițiile de promovare la instanțele superioare.

Experimentul legislativ făcut pe seama magistraților a condus la existența unor grave probleme de personal, în special la instanțele superioare, îngreunând excesiv posibilitatea de promovare.

De asemenea, s-a realizat indirect blocarea tinerilor magistrați de la judecătoria, crescând riscul plafonării acestora după 7 ani de activitate la acest nivel. Sub pretextul necesității obținerii de experiență înainte de a avansa la instanțele superioare, legea a creat riscul demotivării magistratului pentru studiul constant pe care îl presupune perspectiva promovării.

Este așadar necesară scăderea perioadei de promovare, o perioadă de 3 – 5 ani pentru tribunal și 5 – 7 ani pentru curte de apel fiind proporționale, pe de o parte, pentru asigurarea experienței profesionale necesare, iar pe de altă parte, pentru respectarea dreptului de a promova în carieră.

De asemenea, voi susține **eliminarea inegalității de tratament în privința includerii în perioada necesară promovării a perioadelor în care magistrații sunt supuși pregătirii profesionale.**

Astfel, în prezent, pe de o parte, nu este recunoscută vechimea ca auditor de justiție ca parte a vechimii necesare promovării, cu justificarea că în această perioadă are loc o pregătire profesională teoretică, fără legătură cu practica. Pe de altă parte, deși în cazul magistraților admiși în sistem în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004, legea prevede o perioadă de 6 luni de pregătire teoretică, totuși aceasta intră în calculul vechimii utile pentru promovare, pentru simplul motiv că aceștia au decretul de admitere în magistratură acordat imediat după examen.

Această diferență de abordare ar trebui eliminată.

D.2. În privința corectării unor inegalități actuale în materia pensionării

Vechimea pentru pensionare este recunoscută nu doar pentru funcția de magistrat (judecător / procuror / auditor de justiție), ci și pentru alte categorii juridice (avocați, consilieri juridici etc.), însă nu și în raport cu vechimea în funcția de **polițist judiciar**.

Această inegalitate trebuie corectată.

De asemenea, în materia vechimii pentru pensionare, în măsura în care se va pune problema schimbării actualului cadru legal, prin eliminarea vechimii din alte profesii, pentru corelare cu prevederile Deciziei Curții Constituționale nr. 900/2020, voi susține ca acest lucru să fie aplicabil doar pentru persoanele care intră în sistem din momentul adoptării legii, respectiv pentru viitor.

În fine, în ceea ce privește discuțiile privind **cuantumul pensiei de serviciu**, care este previzibil că se vor face, voi susține ca acesta să se stabilească la un nivel cât mai apropiat de cuantumul net aflat în plată pentru un judecător în activitate (prin raportare la media veniturilor pentru o perioadă de 2 ani), potrivit documentelor internaționale privind statutul magistraților, în special potrivit Cartei europene privind statutul judecătorilor.

D.3. În privința mobilității magistratului (transfer / delegare / detașare)

Problema utilizării **criteriilor legale pentru transfer**, deși s-a aflat printre preocupările legitime ale sistemului de mult timp, nu a fost rezolvată într-un mod satisfăcător.

Plecând de la principiul necesității găsirii unui echilibru între nevoile instanței la care funcționează un judecător, și nevoile personale ale judecătorului, în special de a-și desfășura activitatea în localitatea pe care o dorește, voi susține introducerea unui sistem de punctaj acordat cererilor de transfer, care să valorizeze criteriile legale de transfer, pentru o departajare cât mai obiectivă și pentru o cântărire cât mai proporțională a intereselor aflate în analiză.

Acest sistem de punctaj ar urma să fie stabilit printr-o aplicație informatică, capabilă să țină seama de toate criteriile relevante pentru transfer.

În ceea ce privește instituția detașării, consider că este necesară stabilirea unei politici clare a Consiliului Superior al Magistraturii și respectarea ei pe parcursul mandatului.

În ultimii doi ani s-a abuzat de această instituție, ca răspuns la pasivitatea legiuitorului de a reglementa condițiile de transfer ale magistraților, declarate neconstituționale de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 454/2020.

Deși detașarea la alte instanțe a putut fi înțeleasă ca o modalitate de rezolvare a problemelor de personal în interiorul sistemului, totuși detașarea la alte instituții conexe (inclusiv la Consiliul Superior al Magistraturii) rămâne o problemă a sistemului, întrucât lipsește instanțele, pentru perioade lungi de timp, de aportul unor colegi.

Voi susține regândirea sistemului de detașare la alte instituții, astfel încât aceasta să se facă exclusiv atunci când este necesară și să se facă doar dacă nu sunt afectate instanțele (spre exemplu, prin instituirea unui drept de opoziție a conducătorului instanței, în anumite condiții statistice ale instanței).

De asemenea, voi susține transparentizarea sistemului de detașări, prin publicarea unei situații la zi cu privire la numărul de magistrați detașați.

Cu privire la instituția delegării, aceleași criterii anterior menționate trebuie aplicate.

În plus, delegarea în funcții de conducere trebuie realizată doar atunci când se impune din motive obiective (spre exemplu, nu sunt candidați disponibili să asume funcția).

Voi susține, de asemenea, **necesitatea transparentizării sistemului de delegări**, prin publicarea unor situații la zi.

E. Asigurarea independenței judecătorului prin măsuri privind componenta financiară

În prezent, **în materia salarizării magistraților** se înregistrează o dezordine generalizată, care a generat mii de litigii pentru corectarea inechităților.

În acest cadru, voi susține **necesitatea adoptării unei legi de salarizare speciale pentru magistrați**, care să constituie un nou început în relația magistratură – ordonatori principali de credite, astfel încât magistrații să nu fie nevoiți să apeleze la mijloace juridice pentru recunoașterea drepturilor lor.

De asemenea, în privința nivelului de salarizare, poziția magistraturii trebuie păstrată și îmbunătățită, pentru compensarea incompatibilităților și interdicțiilor specifice profesiei, inclusiv

prin raportare la nivelul salarial obținut de profesii / demnități echivalente în arhitectura statului român (demnitari, medici etc.).

Voi susține **ideea menținerii sistemului de promovare pe loc, cu salarizarea aferentă.**

Indiferent de argumentele prezentate, iar unele dintre acestea vin chiar din interiorul sistemului, totuși trebuie luat în considerare faptul că există mulți judecători care funcționează în localități unde nu există tribunale sau curți de apel, pentru care promovarea efectivă presupune mutarea în altă localitate. Acest lucru echivalează cu afectarea, într-o anumită măsură, a vieții de familie a judecătorului aflat într-o astfel de situație. Pentru acești judecători, schimbarea modului de raportare la sistemul promovării pe loc și a salarizării aferente ar echivala *de facto* cu eliminarea interesului pentru promovare și pentru studiul aferent examenelor de promovare, reducând în timp și baza de selecție pentru instanțele superioare.

În plus, sistemul plății gradului indiferent de nivelul instanței este cunoscut în țări din Uniunea Europeană.

Voi susține **regândirea dreptului la decontarea chiriei**, în special prin posibilitatea oferită magistratului de a opta pentru chirie sau, în condiții care urmează a fi definite, pentru decontarea totală / parțială a ratelor la achiziția unui imobil. Trebuie, de asemenea, incluse între beneficiarii acestei măsuri, persoanele care au deja în curs un credit pentru un apartament.

Sistemul există deja pentru alte categorii profesionale și nu ar presupune modificări semnificative ale bugetului alocat cu acest scop, din moment ce s-ar schimba doar destinația sumelor (în loc de chirie se va deconta, în anumite condiții, rata bancară).

Trebuie reevaluate valorile decontate pentru chirie, în multe localități fiind pierdut contactul dintre acestea și valoarea reală de piață.

O discuție recurentă este aceea a **preluării bugetului instanțelor de la Ministerul Justiției** la Înalta Curte de Casație și Justiție sau la Consiliul Superior al Magistraturii.

O astfel de măsură ar tranșa inconvenientele resimțite de judecători care au fost nevoiți să formuleze mii de acțiuni pentru recunoașterea drepturilor salariale.

Trebuie conștientizat însă că, din punct de vedere administrativ, o astfel de măsură necesită crearea unui aparat funcționaresc substanțial în cadrul noului ordonator principal de credite (Consiliul Superior al Magistraturii sau Înalta Curte de Casație și Justiție), pentru gestionarea bugetului aferent tuturor instanțelor judecătorești.

F. Asigurarea independenței judecătorului în raport cu procesul de evaluare

Procesul de evaluare a activității judecătorilor trebuie reconsiderat.

Reintroducerea sistemului de evaluare prin raportare la calificativele imputabil / neimputabil, dincolo de faptul că introduce noi activități extra-judiciare ale completului de judecată care face evaluarea, creează și riscul unor tensiuni inutile la nivelul judecătorului evaluat.

Sistemul actual permite judecătorilor evaluatori să stabilească dacă o hotărâre conține aspecte de „nelegalitate vădită”, ceea ce introduce o zonă inerentă de subiectivism și declanșează la nivelul judecătorului evaluat, un posibil mecanism de contestare, consumator de timp atât pentru acesta, cât și pentru evaluatorii.

G. Asigurarea independenței judecătorului în raport cu răspunderea patrimonială

Problema **răspunderii patrimoniale a judecătorului** trebuie să reflecte proporționalitatea dintre necesitatea efectuării unui act de justiție caracterizat de totală independență decizională, pe de o parte, și de necesitatea asigurării unui act de justiție responsabil, în raport cu părțile în litigiu și în raport cu societatea, pe de altă parte.

Voi susține ideea ca răspunderea patrimonială a judecătorilor să se realizeze în acord cu perspectiva Comisiei de la Veneția și Curții de Justiție a Uniunii Europene (în special în cauza C-83/19, Asociația “Forumul Judecătorilor din România”), respectiv în principal prin preluarea acesteia de către stat.

În subsidiar, în măsura în care legislativul optează pentru menținerea concepției actuale, atunci voi susține ideea de a se da un caracter obligatoriu raportului întocmit de Inspekția Judiciară prin care se constată că nu a existat o exercitare a funcției cu rea-credință sau gravă neglijență.

De asemenea, în măsura păstrării actualului cadru legal, voi susține o analiză cu scopul găsirii unor mecanisme concrete prin care Consiliul Superior al Magistraturii să poată fi implicat activ în **procedura de încheiere a asigurărilor profesionale obligatorii ale magistraților**, cu amendamentul că în prezent art. 96 alin. (7) din Legea nr. 303/2004 prevede în mod expres că „asigurarea va fi acoperită integral de către judecător sau procuror”.

CONCLUZII:

În prezentul proiect am încercat să identific direcțiile principale pe care le voi avea în vedere în eventualitatea alegerii în postura de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

În raport cu obiectivele descrise anterior, subliniez credința mea fermă în sensul că o îmbunătățire a condițiilor de lucru se poate realiza, în principal, prin mecanisme care depind exclusiv de Consiliul Superior al Magistraturii, în special în zona accelerării digitalizării.

O astfel de activitate este imperios necesară măcar până la data punerii în funcțiune a noului concept Ecris V, care însă nu va putea fi introdus mai devreme de 3 ani, ținând seama de stadiul la care se află pregătirile administrative în acest domeniu.

Cel puțin pe același plan al importanței, cred cu tărie în ideea magistratului independent, netimorat, liber să se manifeste în limitele legii, propriei conștiințe, eticii și moralei, care să fie cât mai puțin implicat în activități administrative, repetitive, și care să aibă cât mai mult timp pentru studiul dosarului, pentru documentare, pentru înfăptuirea unui act de justiție responsabil și de calitate și nu în ultimul rând, pentru o viață echilibrată de familie.

Magistratura trebuie să fie prima apărătoare a democrației și a statutului de drept.

Aceste valori nu trebuie doar să fie receptate din exterior în sistemul de drept românesc, ci trebuie să fie create și apărate și din interiorul societății, în general, și al magistraturii în special.

Claudiu Drăgușin
Judecătoria sectorului 4 București